

CAPITOLUL I

Ajunul Crăciunului

 n ajunul Crăciunului, cât e ziua de lungă, copiilor medicului consilier Stahlbaum nu le era deloc îngăduit să intre în odaia de mijloc, și cu atât mai puțin alături, în salon. Strânși unul într-altul, Fritz și Maria ședeau ghemuiți într-un ungher al cămăruței din fund. Se întunecase de-a binelea, și pe copii îi cuprinsese teama, căci, așa cum se întâmpla de obicei în această zi, au fost lăsați fără lumină.

Pe șoptite, Fritz îi dezvălui surioarei sale (care abia împlinea șapte ani) cum că în odăile încuiate ar fi auzit, dis-dimineată încă, foșnete, hârșâieli și ușoare pocnete, și că nu de mult s-ar fi strecurat în casă un om mărunț și tare misterios, purtând sub braț o cutie mare. Despre acesta, el știe însă foarte bine că nu e altul decât nașul Drosselmeier. De bucurie, Maria bătu din palmele-i mici și strigă:

— Ce minunăție o mai fi născocit pentru noi nașul Drosselmeier?

Consilierul de curte Drosselmeier nu era un bărbat frumos; mic și sfrijit, avea un obraz adânc brăzdat, un mare petic negru în locul ochiului drept și păr deloc, din care pricină purta o foarte frumoasă perucă albă care, ce credeți, era de sticlă, o adevărată operă de artă. De altfel, nașul însuși era un maestru în felul său; se pricepea până și la ceasuri, ba știa chiar să le și facă. Atunci când la Stahlbaum acasă se îmbolnăvea una dintre frumoasele pendule și nu mai voia să cânte, venea nașul Drosselmeier, își scotea peruca de sticlă, dezbrăca hăinuța lui galbenă și-și punea un șorț albastru. Apoi scormonea ceasul cu unelte

atât de ascuțite, încât pe micuța Maria o cuprindea o adevărată jale. Dar asta nu-i pricinuia niciun rău pendulei, dimpotrivă, ea se înviora și începea îndată să zbârnâie, să bată și să ticăie veselă, spre bucuria tuturor.

Ori de câte ori venea, nașul avea în buzunar câte ceva pentru copii: ba un omuleț caraghios ce-și rostogolea ochii și făcea plecăciuni, ba o cutie din care sărea o păsărică, ba altele. De Crăciun însă el meșterea de obicei cu multă trudă o operă de artă atât de prețioasă, încât, deși o dăruia copiilor, părinții grijulii o luau de îndată în păstrare.

— Ce minunăție o mai fi făcut nenea Drosselmeier pentru noi?! exclamă Maria.

Fritz era de părere că, de data asta, nici n-ar putea fi vorba de altceva decât de o cetate în care tot felul de soldați tare chipeși au să mărșăluiască încoace și încolo și au să facă instrucție. Apoi au să vină alți soldați, care au să încerce să se strecoare în cetate. Iar soldații dinăuntru au să tragă vitejește cu tunurile, așa de tare, de o să se cutremure pământul.

— Nu, nu, îl întrerupse Maria, nașul mi-a vorbit de o grădină frumoasă. Acolo se află un lac mare, pe care alunecă lebede minunate, cu salbe de aur la gât și cântă cele mai încântătoare melodii. Pe urmă, o fetiță vine din parc la marginea lacului, cheamă lebedele și le hrănește cu marțipan dulce.

— Lebedele nu mănâncă marțipan, i-o tăie Fritz, și un parc întreg nu poate să facă nici măcar nenea Drosselmeier. Apoi continuă: De fapt, nu prea ne alegem cu mare lucru din jucăriile lui; ni le iau de îndată ce le primim; așa că cele dăruite de tata și de mama îmi sunt mult mai dragi, fiindcă măcar le putem păstra și putem face ce vrem cu ele.

Apoi copiii făcură tot soiul de presupuneri în legătură cu jucăriile pe care aveau să le primească.

Maria era de părere că Mamsell¹ Trutchen, păpușa cea mare, s-a schimbat mult, căci, mai stângace ca oricând, cade în fiecare clipă pe podea, rămânând

¹ „Domnișoară“ sau, în funcție de context, „menajeră“ (n. red.).

totdeauna cu câte o urmă urâtă în obraz; cât despre curăţenia rochiţelor, nici să nu mai vorbim – muştrările cele mai aspre nu mai ajută la nimic.

În schimb, Fritz o încredinţă că ar trebui să-şi întregească herghelia cu un roib zdravăn şi că trupelor sale le lipseşte cu desăvârşire cavaleria, lucru de altfel bine cunoscut de tata.

De bună seamă, copiii ştiau că părinţii le cumpăraseră tot felul de daruri frumoase, pe care acum le pregăteau pentru ei. Micuţa Maria rămase pe gânduri în vreme ce Fritz mormăi:

— Eu aş vrea totuşi nişte husari şi un roib!

Se întunecase de-a binelea. Lipiţi unul de altul, Fritz şi Maria nu îndrăzneau să mai rostească niciun cuvânt. În clipa aceea răsună limpede un sunet cristalin: cling-cling, cling-cling. Uşile săriră în lături şi din odaia cea mare năvăli o lumină atât de puternică, încât copiii rămaseră încremeniţi în prag, exclamând uimiţi: „A!“

Tata şi mama se îndreptară spre uşă şi, luându-i pe copii de mână, le spuseră:

— Veniţi, hai veniţi, dragi copii!

CAPITOLUL II

Darurile

Mă adresez ție, mult iubite cititor sau auditor – Fritz, Theodor, Ernst, ori cum te-i fi chemând –, și te rog să-ți aduci aminte cât mai bine de ultimul tău pom de Crăciun, împodobit sărbătorește cu fel de fel de daruri. De bună seamă că atunci îți vei putea închipui cum copiii s-au oprit în prag, muți de uimire, cu ochi strălucitori, și cum de abia după un răstimp Maria a izbutit să exclame, oftând adânc:

— Vai, ce frumos, vai, ce frumos!

Iar Fritz încercă cu mult succes câteva tumbe.

E drept că și copiii fuseseră, desigur, foarte cuminiți și ascultători în tot cursul anului, căci niciodată nu au primit atâtea lucruri frumoase și încântătoare ca acum.

Bradul înalt de pe masa din mijlocul camerei gema de mere aurite și argintate, iar pe toate ramurile crescuseră, asemenea mugurilor și bobocilor, migdale zaharisite, bomboane poleite și tot soiul de alte dulciuri îmbietoare. Dar ce avea mai frumos bradul minunat erau sutele de lumânărele, sclipind ca stelele în ramurile sale, iar el însuși, iluminându-se și luminând, îmbia prietenos copiii să-i culeagă bobocii și fructele. În jurul pomului, toate străluceau în culori vii, încântătoare – și erau atâtea... cine le-ar fi putut zugrăvi!

Maria zări păpuși grațioase, tot felul de jucării mici, îngrijit lucrate, dar, dintre toate, lucrul cel mai atrăgător era o rochiță de mătase, frumos

împodobită cu panglici de toate culorile, atârnată în așa fel pe umeraș, în fața Mariei, încât fetița o putea privi din toate părțile, lucru pe care de altfel îl făcu pe dată, exclamând mereu:

— O, frumoasa, draga mea rochiță! Și pe asta am s-o pot îmbrăca, am s-o îmbrac chiar eu?!

Între timp, înconjurând de trei-patru ori masa, Fritz încercase în galop și în trap noul roib, pe care îl găsisese într-adevăr înșeuat lângă pom. Descălécând, spuse că roibul ar fi o bestie sălbatică, dar nu face nimic, o să știe el să-l strunească. Apoi trecu în revistă noul escadron de husari îmbrăcați tare mândru, în auriu și roșu, purtând arme numai de argint și călărind niște cai albi, atât de strălucitori, încât mai că te puteai gândi că și ei sunt de argint curat.

Ceva mai potoliți, copiii tocmai voiau să se repeadă la cărțile cu poze, gata deschise ca ei să poată privi tot soiul de flori frumoase, de oameni, ba chiar și copii drăguți și jucăuși — toate înfățișate atât de firesc, de ziceai că trăiesc și vorbesc cu adevărat. Da, copiii tocmai aveau de gând să se repeadă la aceste cărți minunate, când clopoțelul mai sună o dată.

Ei știau că acum nașul Drosselmeier le va împărți daruri, și alergară la masa așezată lângă perete. Paravanul după care nașul stătuse atâta vreme ascuns a fost repede dat la o parte. Și ce le-a fost dat copiilor să vadă!

Pe o pajiște verde, presărată cu flori multicolore, se înălța un castel fermecător, cu ferestre argintii și turnuri de aur. În cameră plutea cântecul sfios al unui *carillon*¹. Ușile și ferestrele castelului se deschiseră, lăsând să se vadă cum se plimbă prin săli perechi pe cât de mici, pe atât de grațioase, domni purtând pălării cu pene și doamne cu rochii lungi cu trenă. În sala de mijloc, ce părea cuprinsă de flăcări de atâtea lumânările care ardeau în candelabrele lor de argint, copii în hăinuțe și rochițe scurte se-nvârteau în ritmul melodiei. Un domn cu o manta ca smaraldul privea deseori printr-o fereastră, făcea semne cu mâna și dispărea din nou. Însuși nașul Drosselmeier, nu

¹ Ceas cu anumite sunete muzicale plăcute; mașinărie muzicală (n. tr.).

mai mare decât degetul mic al tatei, apărea din când în când jos, la ușa castelului, și intra iar înăuntru.

Proptit cu coatele pe masă, Fritz privi o vreme frumosul castel și figurile care se plimbau și dănuiau, și apoi zise:

— Nene Drosselmeier, lasă-mă și pe mine să intru o dată în castelul tău!

Consilierul de curte îl lămurii că aceasta ar fi peste putință. Avea și dreptate, căci Fritz era nesăbuit: auzi, să intre într-un castel care, cu turnurile sale aurite cu tot, nu era nici cât el de înalt! Și Fritz recunoscă acest lucru. Dar, după o vreme în care, mereu în același chip, doamnele și domniile se plimbau de colo-colo, copiii se jucau, omul ca smaraldul privea prin aceeași fereastră, nașul Drosselmeier ieșea pe aceeași ușă, Fritz strigă nerăbdător:

— Nene Drosselmeier, hai, ieși odată și pe ușa de colo!

— Asta nu se poate, dragă Fritz, îi răspunse consilierul de curte.

— Ei, atunci fă-l odată, continuă Fritz, fă-l odată pe omul verde, care se uită afară, să se plimbe cu ceilalți.

— Nici asta nu-i cu putință, răspunse din nou consilierul de curte.

— Atunci să coboare copiii, strigă Fritz, vreau să-i privesc mai de aproape.

— Ei, toate astea sunt cu neputință, zise Drosselmeier, pierzându-și răbdarea, așa cum a fost făcută, așa trebuie să rămână mașinăria.

— Așa-a-a?! se miră Fritz lungind vorba. Toate astea nu sunt cu putință? Ascultă, nene Drosselmeier, dacă flecușetele tale cele împopoțonate, din castel, nu sunt în stare să facă altceva decât mereu și mereu același lucru, atunci nu fac nici două parale și nu prea mă omor eu după ele. Nu. Atunci îmi sunt mai dragi husarii mei. Țștia trebuie să mărșăluiească înainte și înapoi, după cum vreau eu, și nici nu stau închiși în vreo casă.

Zicând acestea, o zbughi la pomul de Crăciun, puse escadronul său de cavalerie să tropăie de colo până colo, să facă întoarceri, șarje și să tragă cu pușca după pofta inimii sale. Maria se îndepărtase și ea, tiptil. Se săturase repede privind păpușile cum se plimbă întruna în castel, dar fiind mai ascultătoare și mai bună, nu voise să arate asta atât de fățș ca fratele ei.

Cam supărat, consilierul de curte spuse părinților:

— O operă atât de măiastră nu e de nasul unor copii neînțelegători. O să-mi împachetez iar castelul.

Dar mama se apropie de el și îl rugă să-i arate interiorul mașinăriei și ingeniosul angrenaj, chibzuit cu cea mai mare iscusință, prin care erau puse în mișcare micile păpuși. Consilierul desfăcu și apoi refăcu totul. În felul acesta, el se înveseli iarăși și le dăruî copiilor câțiva omuleți cafenii, cu fețele, mâinile și picioarele aurite. Spre bucuria lui Fritz și a Mariei, erau cu toții din Thorn și miroseau foarte plăcut și îmbietor a turtă dulce.

Sora lor, Luise, îmbrăcase la dorința mamei frumoasa rochie pe care o căpătase, și era tare drăgălașă. Când i se ceru să-și pună și ea rochița, Maria răspunse că ar mai vrea să privească puțin. Acest lucru i-a fost îngăduit cu dragă inimă.